

Kopja Informali ta' Sentenza

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta tas-26 ta' Ottubru, 2009

Citazzjoni Numru. 965/2002

**Ragonesi & Company Limited f'isimha proprju u bħala
rappreżentanti lokali ta' Alstom Elektrik Endustrisi
A.S. tat-Turkija**

-vs-

Id-Direttur tal-Kuntratti u l-Korporazzjoni Enemalta

Il-Qorti;

Rat ic-ċitazzjoni ppreżentat fis-27 ta' Awissu 2002 li permezz tagħha s-socjeta' attriċi ppremettiet:

Illi permezz ta' avviż li deher fil-Gazzetta tal-Gvern, ħareġ *tender* numru E/E/300/2000, No. DIS 500-12, fejn il-konvenuta Korporazzjoni Enemalta laqgħet offeriti għall-xiri ta' 90MVA Transformer liema tender kellu jiġi agġudikat permezz tas-sistema tal-pakketti.

Illi skond l-avviż legali numru 70 tal-1996 kif emendat bl-avviż legali numru 140 tal-1996, imsejha l-Public Service (Procurement) Regulations, dawn ir-regolamenti jillimitaw il-poteri ta' uffiċjali pubbliċi meta jkunu se joħorġu kuntratti għas-servizz pubbliku;

Illi skond it-tmien (8) skeda tal-istess avviż legali kwalunkwe tender li jeċċedi s-somma ta' kwart ta' miljun lira (Lm250,000) għandu jiġi aġġudikat permezz tas-sistema tal-pakketti;

Illi b'din is-sistema kull offerent għandu jipprezenta garanziji, informazzjoni dwar l-offerent u dettalji dwar konsenja u esekuzzjoni fl-ewwel pakkett, fit-tieni pakkett għandu jitniżżel l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi, u fit-tielet pakkett il-prezz u kunsiderazzjonijiet oħra finanzjarji;

Illi skond l-istess regolamenti, artikolu 2, il-pakketti jinfetħu fil-pubbliku u fis-sekwenza li hi stipulata, u

“Meta f’xi stadju offerent jonqos milli jħares l-ispeċifikazzjonijiet tal-offerta, il-pakketti li jifdal fl-offerta tiegħu għandhom jitwarbu mingħajr anqas biss ma jinfetħu”

Illi b'deċiżjoni tas-17 ta' Jannar 2002, id-Direttur tal-Kuntratti aġġudika l-kuntratt billi qasmu fi tnejn u aġġudika favur il-kumpanija EFACEC Energie SA l-parti l-kbira tat-tender (*main transformer*) ta' valur ta' miljun, ħames mija u tlieta u tletin elf u erba' mija u għaxar Euro (€1,533,410) u aġġudika parti mit-tender favur il-kumpanija attriċi *proprio et nomine* għall-parti żgħira tat-tender, *ossia l-earthing transformer* ta' valur ta' mija u ħmistax-il elf, tmien mija u tnejn u sebgħin Euro (€115, 872);

Illi l-attriċi *pro et noe, ai termini* tal-artikolu 5 tal-istess skeda talab li l-aġġudikazzjoni tiġi riveduta *stante* li t-tender qatt ma seta' jiġi maqsum fi tnejn, u dana kif stipulat fil-kundizzjoni tat-tender stess f'artikolu 1.20.1, u cioe',

Illi *oltre* dan kien ċar li t-tender li ngħata l-kuntratt għall-*“main transformer”* ma kienx skond l-ispeċifikazzjonijiet mitluba u għalhekk qatt ma messu għie kkunsidrat għall-ftuħ tat-tielet pakkett peress li l-liġi tistipula li min ma jkunx *“up to specifications”* jiġi skartat;

Illi l-konvenuta Korporazzjoni Enemalta fil-laqgħa pubblika li saret sabiex tiġi diskussa t-talba għar-reviżjoni, ikkonfermat l-offerta tal-kumpanija EFACEC Energie SA ma kienetx *“up to specifications”* fit-totalita' tal-offerta u għalhekk f'nofs il-proċess tal-aġġudikazzjoni, bi ksur tar-regoli kollha tal-Public Service Procurement Regulations u saħansitra bi ksur tal-kundizzjonijiet tat-tender documents minnha ppubblikata, iddeċidiet taqsam t-tender fi tnejn minflok li teskludi l-offerta tal-kumpanija EFACEC Energie SA;

Illi dan l-aġir huwa totalment irregolari u *ultra vires* għaliex fil-passat għie dejjem deċiż li jekk offerta ma tkunx skond l-*ispeċifikazzjonijiet* mitluba din għandha tiġi skartata u mhux akkomodata;

Illi bl-akbar rispett ma jistgħux jinbidlu r-regoli f'nofs l-aġġudikazzjoni imma *semmi* t-tender seta' ma ngħatax u mhux jingħata irregolarment;

Illi permezz ta' deċiżjoni tal-Kumitat tal-Kuntratti tas-26 ta' Marzu 2002 għie deċiż li l-għotja tat-tender tibqa' kif kien deċiż fl-avviż tas-17 ta' Jannar 2002 u dana għar-raġunijiet irrizorji u kompletament irrilevanti għall-baži tal-oġġezzjoni bil-miktub sottomessa mill-kumpanija attriċi *pro et noe*;

Illi minħabba dan l-aġir da parti tal-konvenuti, il-kumpanija attriċi *pro et noe* se ssofri danni konsistenti fi spejjeż sabiex għiet sottomessa l-offerta, telf ta' qligħ u spejjeż relatati inkorsi;

Jgħidu għalhekk il-konvenuti, jew min minnhom, għaliex din l-Onorabbli Qorti m'għandhiex tiddeċiedi li:

Kopja Informali ta' Sentenza

1. Tiddikjara li l-konvenuti, jew min minnhom, aġixxew b'mod abbusiv u rregolari meta marru kontra l-kundizzjoni tat-*tender documents*;
2. Tiddikjara l-konvenuti, jew min minnhom, responsabbli għad-danni sofferti mill-kumpanija attriċi;
3. Tillikwida d-danni sofferti mill-kumpanija attriċi okkorrendo bl-opera ta' periti nominandi;
4. Tikkundanna l-konvenuti, jew min minnhom, iħallsu lill-atturi *in linea* ta' danni, l-ammont hekk likwidat.

Bl-ispejjeż inklużi dawk tal-protest ġudizzjarju pprezentat fid-19 ta' April 2002, u bl-imagħax legali mid-data tal-istess protest kontra l-konvenuti li minn issa ngunti għas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni maħlufa tal-attriċi u l-lista tax-xhieda.

Rat in-nota tal-eċċezzjonijiet tal-konvenut Direttur Ġenerali tal-Kuntratti, pprezentata fil-15 ta' Novembru 2002, li permezz tagħha eċċepixxa:

1. Illi t-talbiet tas-soċjeta' attriċi huma infondati fil-fatt u fid-dritt.
2. Illi kuntrarju, għal dak allegat mis-soċjeta' attriċi, l-esponent ma kiser ebda kondizzjoni fit-*tender document* u ma kkawża ebda dannu lis-soċjeta' attriċi, isegwi għaldaqstant illi t-talbiet attriċi fl-enterita tagħhom għandhom jiġu miċħuda kontra tagħha.
3. Illi s-socjeta' attriċi *nonostante* l-proċeduri pendenti quddiem dina l-Onorabbli Qorti, u l-allegazzjonijiet ta' irregolaritajiet kommessi mill-esponent kontra tagħha, hija aċċettat il-parti tat-tender illi ġiet alllokata favur tagħha u saħansitra ddepożitat il-*performance guarantee*. Illi dina l-aċċettazzjoni ma hija xejn ħlief affermazzjoni minn naħa tas-soċjeta' attriċi, u li fiha nnifisha twaqqa' l-proċeduri pendenti quddiem dina l-Onorabbli Qorti, u dana skond il-liġi.

Kopja Informali ta' Sentenza

Salv eċċezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni maħlufa u l-lista tax-xhieda.

Rat in-nota tal-eċċezzjonijiet tal-korporazzjoni konvenuta Enemalta, ppreżentata fil-15 ta' Novembru 2002, li permezz tagħha esponiet:

1. Illi preliminarjament, is-soċjeta' Ragonesi & Company Ltd. f'isimha proprju m'għandhiex interess ġuridiku li tistitwixxi dawn il-proċeduri.

2. Illi preliminarjament, is-soċjeta' attriċi Ragonesi & Company Ltd. għandha ġgib prova tal-awtorizzazzjoni biex tistitwixxi dawn il-proċeduri għan-nom tas-soċjeta' estera Alstom Elektrik Endustrisi A.S. tat-Turkija.

3. Illi mingħajr preġudizzju tal-premess, it-talbiet kollha tal-atturi huma infondati fil-fatt u fid-dritt *stante* li l-t-tender in kwistjoni ġie aġġudikat u ingħata skond it-"Tender Documents" u skond il-Public Service (Procurement) Regulations 1996 u kif ukoll fl-interess finanzjarju pubbliku.

4. Illi mingħajr preġudizzju tal-premess, it-talbiet kollha tal-atturi huma infondati fil-fatt u fid-dritt *stante* li l-atturi aċċettaw id-deċiżjoni tal-Kumitat tal-Kuntratti billi l-istess atturi aċċettaw dik il-parti tat-Tender aġġudikata u allokata lilhom u għalhekk it-talbiet tal-atturi huma irriti u bla bażi legali.

5. Għaldaqstant it-talbiet kollha tal-atturi għandhom jiġu miċħuda bl-ispejjeż kontra l-istess atturi.

Salv eċċezzjonijiet ulterjuri permessi mill-liġi.

Rat id-dikjarazzjoni maħlufa tas-soċjeta' konvenuta u l-lista tax-xhieda.

Semgħet ix-xhieda u rat l-affidavit;

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet tal-partijiet;

Rat l-atti proċesswali, inkluż il-verbal tas-seduta tas-27 ta' Mejju 2009 li permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza;

Ikkunsidrat;

Illi din hija kawża li skaturat minn tender maħruġ mill-Korporazzjoni Enemalta għal xiri ta' *transformer*. Is-soċjeta' attriċi qed tgħid illi l-konvenuti kisru huma stess il-kundizzjonijiet tat-*tender document* meta qasmu fit-tnejn il-kuntratt u aġġudikaw parti kbira mit-tender lil soċjeta' oħra filwaqt li lis-soċjeta' attriċi aġġudikatilha parti iżgħar, u ċioe' dik tal-*earthing transformer* għall-valur ta' *circa* mija u ħmistax-il elf Ewro (€115,000). Hija qed issostni li l-aġġudikazzjoni tal-*main transformer* lis-soċjeta' l-oħra ma kellhiex issir għaliex ma kienetx skond l-ispeċifikazzjoni mitluba. Tgħid ukoll li l-Enemalta rrikonoxxiet li l-offerta in kwistjoni fit-totalita' tagħha ma kienitx skond l-ispeċifikazzjoni u kien għalhekk li qasmet it-tender.

Id-Direttur tal-Kuntratti qed jeċċepixxi illi huwa ma kiser ebda kundizzjoni fit-*tender document* u għalhekk ma kkawża ebda dannu lis-soċjeta' attriċi u li f'kull każ ladarba l-istess soċjeta' aċċettat il-parti tat-tender assenjat lilha, irrinunzjat għal kull azzjoni oħra. Il-Korporazzjoni Enemalta, *oltre* xi eċċezzjonijiet proċedurali li ġew sorvolati qed teċċepixxi illi t-tender ingħata skond id-dokumenti tiegħu stess u skond ir-regolamenti tal-1996 fir-rigward; li s-soċjeta' attriċi aċċettat l-għoti tat-tender għaliex aċċettaw u esegwew il-parti assenjata lilhom.

PROVI

Fis-seduta tas-16 ta' Frar 2004 xehed Roberto Ragonesi direttur maġerjali tas-soċjeta' attriċi li qal li meta t-tender ikun għal ċertu ammont, il-proċess ikun hekk imsejjaħ *three envelope system*, u ċioe' li fl-ewwel *envelope* jintefa' l-*big bond* li jrid ikun validu, u imbagħad jinfetħu t-tnejn l-oħra. It-tieni pakkett ikun fih l-ispeċifikazzjonijiet, filwaqt li t-tielet wieħed il-prezz. U dawn jinfetħu wieħed wieħed. Sostna li t-tender in

kwistjoni kellu jingħata f'daqqa. Dan ma ġarax kif ġia' spjegat; huma appellaw minn din id-deċiżjoni quddiem il-Bord tal-Appelli iżda l-appell tagħhom ma ġiex milqugħ.

Fis-7 ta' Jannar 2005 xehed l-Inġinier Noel Psaila li kien membru tal-Bord tal-Aġġudikazzjoni in kwistjoni, u qal li huma qasmu t-tender għaliex fost affarijiet oħra, ebda wieħed mit-*tenderers* ma kellu kollox skond l-ispeċifikazzjonijiet. Kien hemm sitt offerenti. Tnejn ġew imwarrba għaliex ma kellhomx esperjenza fir-rigward, u tnejn l-oħra għaliex id-disinji tagħhom ma kienux skond dak li riedet il-Korporazzjoni. Għalhekk baqgħu s-soċjeta' attriċi u EFACEC Energie SA. It-tnejn kienu għall-maġġor parti tat-tender skond l-ispeċifikazzjonijiet għalkemm EFACAC kellhom parti żgħira li pero' skond ix-xhud kienet insinjifikanti illi ma kienitx. Għalhekk baqgħu għaddejjin u fetħu l-pakkett tal-prezz. Qal li riedu jaraw kif kien l-iktar vantaġġjuż finanzjarjament għall-Enemalta u kien għalhekk li taw il-parti l-kbira tat-tender lill-EFACEC Energie SA, iżda dik li ma kienitx skond l-ispeċifikazzjoni ngħatat allura lis-soċjeta' attriċi. Qal li strettament lanqas din ma kienet mija fil-mija skond dak li riedu għaliex ma kellhomx *delivery to site* kif kellha EFACEC. Kontrollat qal li skond it-tender l-offerent kellhu jkollu *delivery to site* u għalhekk strettament lanqas is-soċjeta' attriċi ma kellha tipparteċipa fl-añħar ftuħ. Qal li t-tender kienet ġiet eżegwita miż-żewġ soċjetajiet. Il-*main transformer* ta' EFACEC kien ċirka mija u ħamsin elf lira Maltin (Lm150,000) orħos minn dak tas-soċjeta' attriċi. Qal li teknikament ma kien hemm ebda problema li ż-żewġ tenders jiġu aċċettati kif ġew mogħtija. (fol 68). Qal ukoll li kienu ilhom jimxu b'din il-*policy*, u ċioe' li fejn offerta tkun sostanzjalment *compliant* jiftħu t-tielet pakkett. Qal illi d-ditta li rebħet it-tender kienet 97 fil-mija *compliant* u għalhekk baqgħu għaddejjin. Meta fetħu t-tielet pakkett sabu li lanqas dak tal-atturi ma kienet għal kollox *compliant*. Finalment qal li t-tender tas-soċjeta' attriċi kienet tiġi skwalifikata ukoll fl-añħar meta rrealizzaw li l-prezz ma kienx jinkludi l-ispejjeż tad-*delivery*. Qal li kif iddeċidew il-Korporazzjoni ffrankat aktar minn mija u ħamsin elf lira Maltin (Lm150,000) għaliex anke l-ispejjeż tal-ġarr il-añħqu l-eluf ta' liri.

L-Inġinier Joseph Scicluna li kien impjegat mal-Enemalta dak iż-żmien xehed fis-seduta tal-25 ta' April 2006 u qal li wara li raw l-offerti rrakkomandaw li l-parti kbira tat-tender tingħata lil EFACEC u l-*earthing transformers* lis-soċjeta' attriċi. Ikkonferma li l-offerta tas-soċjeta' attriċi kienet komplessivament mija u ħamsin elf lira Maltin (Lm150,000) ogħla mill-oħra, u li l-atturi ħallew barra t-trasport mix-xatt għal fuq il-post. Dawn it-*transformers* jiżnu mal-mitt tunnellata, u kwindi ma riedux jidhlu għar-responsabbiltajiet tat-trasport. Qal li t-trasport kien jiswa ċirka għoxrin elf lira Maltin (Lm20,000) oħra.

KONSTATAZZJONIJIET

Il-Qorti kellha neċessarjament tkun selettiva fid-dettalji li għadhom kif ingħataw għaliex semmiet dawk il-partijiet tal-provi mressqa mill-partijiet li dehrilha l-iktar rilevanti. Għandu jingħad ukoll li l-materja in kwisjtoni hija ta' natura teknika u għalhekk il-Qorti kellha tisma' u tanalizzza l-provi f'dan l-ambitu. Madankollu jidher ċar li t-talbiet attriċi m'għandhom ebda fundament legali u fattwali. L-ewwelnett kif sewwa rrimarkaw il-konvenuti fin-noti ta' sottomissjonijiet tagħhom, is-soċjeta' attriċi ma kienix lanqas hi konformi mad-dokument tat-tender; Kwindi bl-istess argument tagħha kellha tiġi skwalifikata. Għalhekk anke jekk għall-grazzja tal-argument is-soċjeta' li ġiet akkordata t-tender kellha tiġi skwalifikata għaliex ma kienix għal kollox konformi mat-tender, ma tistax tirreklama danni għaliex lanqas hi ma kellha tingħata t-tender. Anzi, għandha tqis ruħha fortunata li ġiet assenjata parti (żgħira kemm hi żgħira) tat-tender.

L-argument li b'xi mod il-konvenuti kienu obbligati jassenjaw it-tender bħala totalita' ma jreggix lanqas, għaliex il-kwalsola 1.22 tgħid illi *The purchaser is not bound to purchase the whole of the plant and materials specified*. Għalhekk il-konvenuti kienu ġustifikati li jaqsmu t-tender u għamlu dan b'mod li ġiet iffrankata somma kbira ta' flus. Fil-fehma tal-Qorti kienu jkunu irresponsabbli kieku assenjaw it-tender lis-soċjeta' attriċi u jonfqu ċirka mija u sebghin elf lira Maltin (Lm170,000) aktar. Ir-regolamenti tal-1996 in kwistjoni jagħmluha ċara illi

Kopja Informali ta' Sentenza

għandha tingħata kull konsiderazzjoni dovuta lin-nefqa finali, inkluża kull nefqa ta' finanzjament li trid tinħareġ mill-Gvern jew mill-organizzazzjoni pubblika u l-impatt ta' kull offerta fuq in-nefqa rikorrenti tal-Gvern jew tal-organizzazzjoni pubblika. (Art. 2 tas-Sitt Skeda). Ċertament li fiċ-ċirkostanzi l-kuntratt in kwistjoni kien ta' entita' sostanzjali u allura kull sforz biex titnaqqas in-nefqa kien ġustifikat.

DEĊIŻJONI

Għal dawn il-motivi l-Qorti tilqa' l-eċċezzjonijiet tal-konvenuti u tiċnad it-talbiet kollha attriċi; l-ispejjeż tal-kawża jiġihallsu kollha mis-soċjeta' attriċi.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----